

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Haku

Erityisavustus digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuuden ja säilyttämisen tukemiseen, yhteisiin palveluihin yleisille kirjastoille sekä museoiden kulttuuriympäristötiedon kehittämiseen 01.09.2022 - 03.10.2022 16:15

Hakijan nimi

Helsingin kaupunki

Osoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Sähköposti

helsinki.kirjaamo@hel.fi

Puhelinnumero

09 310 1691

 Annan suostumukseni hakemusta koskevien päätösten sähköiseen tiedoksiantoon.

Haettavan avustuksen määrä

70 200,00 €

Lisätiedot asiakkaasta

Toimintayksikkö / Aliorganisaatio

Helsingin kaupunginmuseo

Hakemuksen yhteyshenkilö ja yhteystiedot

Elina Kallio

vs. tutkimuspäällikkö, Helsingin kaupunginmuseo

Sähköposti

elina.kallio@hel.fi

Puhelin

+358505531891

Internetsivut

www.helsinginkaupunginmuseo.fi**Avustusta koskevat tiedot**

Käyttötarkoitus

Keski-Uudenmaan kulttuuriympäristötiedon avaaminen

Lyhyt kuvaus käyttötarkoituksesta

Kaksi päätavoitetta ovat:

1. Kehittää Kookos-kokoelmanhallintajärjestelmän hyödyntämistä kulttuuriympäristöaineistojen avaamisessa ja tallentamisessa yhteistyössä muiden järjestelmää käyttävien museoiden kanssa sekä julkaista Helsingin kaupunginmuseon kulttuuriympäristöaineistoa FINNAssa ja Europeanassa.
2. Selvittää Keski-Uudenmaan kuntien kulttuuriympäristötiedon saatavuus kyselyllä ja sen perusteella edistää ja neuvoa kuntia sen digitaalisen saavutettavuuden parantamisessa.

Haettavan avustuksen määrä

70 200,00 €

Avustuksen suunniteltu käyttöaika

01.01.2023 - 31.12.2023

Hankesuunnitelma

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tarvekuvaus

Helsingin kaupunginmuseo (HKM) on v. 2022 ottanut käyttöön Kookos-kokoelmahallintajärjestelmän ja FINNAn tietolähteen vaihto on toteutettu elokuussa. Tämä on keskeyttänyt kulttuuriympäristöaineiston julkaisemisen FINNAssa, koska vastaavuuskartoitus (I. mappaus) on keskeneräinen. HKM:n kulttuuriympäristöaineisto on laaja ja merkittävä tietovaranto kulttuuri- ja rakennushistorialliselle tarkastelulle ja tutkimukselle ja sen avoimuus on tärkeää. HKM:n alueellisella vastuumuseoalueella Keski-Uudenmaan kuntien kulttuuriympäristötiedon saatavuus on rajallista ja vaihtelevaa ja kunnat tarvitsevat neuvontaa sen digitaalisen saavutettavuuden parantamisessa. Kuntien yleisimmin kulttuuriympäristöaineiston tallentamiseen käyttämät järjestelmät on suunniteltu vastaamaan ensisijaisesti viranomaistyön kuten maankäytönsuunnittelun ja rakennusvalvonnan vaatimuksia eivätkä ne palvele tai välttämättä edes mahdollista tiedon avoimuutta.

Tavoitteet

Kaksi päätavoitetta ovat:

1. Kehittää Kookos-kokoelmanhallintajärjestelmän hyödyntämistä kulttuuriympäristöaineistojen avaamisessa ja tallentamisessa yhteistyössä muiden järjestelmää käyttävien museoiden kanssa sekä julkaista HKM:n kulttuuriympäristöaineistoa FINNAssa ja Europeanassa. Julkaiseminen on keskeytynyt järjestelmävaihdon vuoksi ja jatkaminen edellyttää kulttuuriympäristöaineiston vastaavuuskartoitusta (I. mappausa).
2. Selvittää Keski-Uudenmaan kuntien kulttuuriympäristötiedon saatavuus kyselyllä ja sen perusteella edistää ja tarjota kunnille kahdenvälistä neuvontaa digitaalisen saavutettavuuden parantamiseksi.

Lisäksi tavoitteena on täydentää HKM:n kulttuuriympäristöaineiston luettelointia kiinteällä rakennustunnuksella ja selvittää aineistojen avaamista Helsingin karttapalvelussa kokoelmanhallintajärjestelmän rajapinnan avulla kulttuuriympäristötiedon saavutettavuuden parantamiseksi ammattilaisille ja myös kaupunkilaisille.

Toteutustapa

Hankkeessa on kaksi rinnakkaista osahanketta, kulttuuriympäristöaineistojen tallennus Kookos-kokoelmanhallintajärjestelmään ja HKM:n kulttuuriympäristöaineistojen julkaiseminen FINNAssa ja Europeanassa sekä vastuumuseoalueen Keski-Uudenmaan kuntien kulttuuriympäristötiedon digitaalisen saatavuuden parantaminen.

Tärkein toimenpide kulttuuriympäristöaineistojen tallennuksessa ja HKM:n kulttuuriympäristöaineistojen julkaisemisessa on luoda vastaavuuskartoitus LIDO-formaattiin. HKM on jo järjestelmän käyttöönottoprojektin aikana aloittanut yhteistyön Arkkitehtuurimuseon ja Museoviraston Tiedonhallinta-yksikön kanssa yhdenmukaisten julkaisu- ja tallennuskriteerien luomiseksi. Vastaavuuskartoituksen lähtö- ja vertailukohtana on Rakennetun ympäristön tietokomponenttikirjasto. Lisäksi osatavoitteena on luoda malli laajemmän rakennushistoriallisen inventointitiedon tallentamiselle ja avaamiselle, jossa pilottitoimenpiteenä on porrashuoneinventoinnin tallennus ja avaaminen. Selvitys aineiston avaamisesta Helsingin karttapalvelussa kokoelmanhallintajärjestelmän rajapinnan avulla on toinen merkittävä toimenpide kulttuuriympäristötiedon avaamiseksi. HKM:n kulttuuriympäristöaineiston luetteloinnin täydentäminen kiinteällä rakennustunnuksella on välttämätön toimenpide, jotta kohdetiedot on mahdollista avata karttapalvelussa.

Toisen osahankkeen, Keski-Uudenmaan kuntien kulttuuriympäristötiedon digitaalisen saatavuuden parantamisessa ensimmäinen toimenpide on järjestää kysely kulttuuriympäristötiedon saatavuudesta. Jatkotoimenpiteet ovat kuntakohtaisia ja niiden tavoitteena on tarjota kunnille kahdenvälistä neuvontaa digitaalisen saavutettavuuden parantamiseksi.

Hankkeen toteutusta johtaa projektipäällikkö. Projektitutkija vastaa luettelointiin ja sen täydentämiseen liittyvistä toimenpiteistä sekä kyselystä. Hankkeen koordinoinnista vastaa kokoelmanhallintajärjestelmän pääkäyttäjistä muodostettu projektiryhmä.

Haetaanko avustusta usean yhteisön hankkeeseen?

Ei

Haen ilman yhteistyötahoja

Haen yhteistyötahojen kanssa

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Muut keskeiset yhteistyökumppanit

Hankkeen kahden päätavoitteen näkökulmasta keskeisimmät yhteistyökumppanit ovat Helsingin kaupunginmuseon alueellisen vastuumuseoalueen eli Keski-Uudenmaan yhdeksän kuntaa, Espoo, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Tuusula ja Vantaa ja erityisesti niiden maankäytönsuunnittelun ja rakennusvalvonnan asiantuntijat sekä museot. Helsingin kaupunkiorganisaatiossa keskeinen yhteistyökumppani on kaupunkiympäristön toimiala (KYMP) ja vastaavat maankäytönsuunnittelun ja rakennusvalvonnan asiantuntijat siellä.

Järjestelmätoimittajan eli Suomen Museoliiton Kookostiimi sekä Arkkitehtuurimuseo, ja Museoviraston Tiedonhallintayksikkö ovat samoin keskeisiä yhteistyökumppaneita. Yhteistyö Kansalliskirjaston FINNA-tiimin kanssa on myös olennaista.

Hankkeessa on lisäksi tavoitteena tehdä yhteistyötä Helka Helsingin kaupunginosayhdistykset ry:n kanssa erityisesti muiden kuin kulttuuriympäristön sekä maankäytön ja rakennusvalvonnan asiantuntijoiden osallistamisessa ja tavoittamisessa.

Tavoitteena on myös käydä vuoropuhelua hankkeen tavoitteista ja toteutuksesta sekä Itä- että Länsi-Uudenmaan alueellisten vastuumuseoiden kanssa.

Hankkeen arvioitu maantieteellinen laajuus

Hanke on alueellinen ja keskittyy ja rajautuu maantieteellisesti Helsingin kaupunginmuseon alueelliselle vastuumuseoalueelle ja sen kymmeneen kuntaan, jotka ovat Helsingin ohella Espoo, Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Tuusula ja Vantaa.

Hankkeen kokemuksia ja tuloksia voivat hyödyntää kaikki alueelliset vastuumuseot ja erityisesti Kookos - kokoelmanhallintajärjestelmää käyttävät museot.

Kohderyhmä

Kohderyhmänä ovat kaikki Helsingin ja Keski-Uudenmaan rakennetusta kulttuuriperinnöstä kiinnostuneet, sekä ammattilaiset että yksityishenkilöt. Ammattilaisista kohderyhmänä ovat erityisesti kulttuuriympäristön sekä maankäytönsuunnittelun ja rakennusvalvonnan asiantuntijat ja ao. alojen opiskelijat sekä toimittajat ja muut viestinnän ammattilaiset. Helsingin ja Keski-Uudenmaan kuntien asukkaat ja vapaa-ajan asukkaat muodostavat keskeisen ja huomattavan laajan yksityishenkilöiden kohderyhmän.

Hankkeeseen osallistuvien henkilöiden määrä (arvio)

Helsingin kaupunginmuseossa hankkeesta vastaavat projektipäällikkö ja projektitutkija yhteistyössä kulttuuriympäristötiimin (10 hlöä) ja projektiryhmän (neljä hlöä) kanssa eli museossa yhteensä ainakin 16 henkilöä osallistuu hankkeeseen.

Alueellisen vastuumuseoalueen kunnissa hankkeeseen osallistunee ainakin kyselyvastaajina vähintään kolme henkilöä (yksi kulttuuriympäristön/museon, yksi maankäytönsuunnittelun ja yksi rakennusvalvonnan asiantuntija) jokaisessa yhdeksässä kunnassa eli 27 henkilöä.

Hankkeeseen osallistuu lisäksi arviolta vähintään kahdeksan muiden yhteistyökumppanien edustajaa Kookostiimistä, Arkkitehtuurimuseosta, Museoviraston Tiedonhallinta-yksiköstä ja FINNA-tiimistä.

Muiden osallistujien, erityisesti yksityishenkilöiden, määrä riippuu hankkeen toteutuksen kuten verkkokyselyjen onnistumisesta.

Kokonaisuudessaan hankkeeseen tulee osallistumaan minimissään 100 henkilöä, kaikki kyselyvastaajat mukaan luettuna todennäköisesti huomattavasti useampikin.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Hankkeeseen osallistuvien vapaaehtoisten määrä (arvio)

Hankkeessa on tavoitteena tehdä yhteistyötä Helka Helsingin kaupunginosayhdistykset ry:n kanssa erityisesti helsinkiläisten osallistamisessa ja tavoittamisessa. Vapaaehtoisten määrä riippuu ratkaisevasti tämän yhteistyön ja hankkeen toteutuksen kuten verkkokyselyjen onnistumisesta.

Helka ry:ssä on jäsenenä 72 kaupunginosayhdistystä. Jos jokaisesta yhdistyksestä vähintään yksi henkilö osallistuisi esimerkiksi verkkokyselyjen pilotointiin ja suunnitteluun, osallistujia olisi 72.

Kokonaisuudessaan hankkeeseen tulee toivottavasti osallistumaan minimissään 75 yksityishenkilöä, kaikki kyselyvastaajat mukaan luettuna todennäköisesti huomattavasti useampikin.

Miten hankkeen kohderyhmä osallistuu toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Molemmissa osahankkeissa kohderyhmän osallistaminen tavoitteiden saavuttamiseksi on keskeistä.

Kulttuuriympäristöaineistojen tallennuksessa Kookos-kokoelmanhallintajärjestelmään ja FINNAssa julkaisemisessa tärkein toimenpide on luoda vastaavuuskartoitus. Mappaussuunnitelmasta kerätään ennen sen vahvistamista palautetta kahdella erikseen ammattilaisille ja kaupunkilaisille järjestettävällä verkkokyselyllä, joiden näkökulmana on arvioida avattavan aineiston tietosisällön käytettävyyttä ja tarpeellisuutta. Kun aineistot on avattu, tulosten arvioimiseksi järjestetään molemmille kohderyhmille yhteinen kysely.

Toisen osahankkeen, Keski-Uudenmaan kuntien kulttuuriympäristötiedon saatavuuden parantamisen, ensimmäinen toimenpide on järjestää ammattilaisten kohderyhmälle kysely nykytilasta ja tavoitteista. Tarjottava neuvonta tulee rakentumaan kyselyn tuloksille ja yhteistyökumppanit kunnissa ovat siinä keskeisessä roolissa. Tulosten arvioimiseksi järjestetään samoin kysely kohderyhmälle.

Aikataulu

Hankkeen pääasiallinen toteutusaika on 1.1.-31.12.2023. HKM on kuitenkin jo käyttöönottoprojektin aikana aloittanut vastaavuuskartoituksen luomisen. Työskentely on ilman lisäresursseja edistynyt hitaasti. Projektipäällikön ja -tutkijan rekrytointi käynnistetään heti toivotun myönteisen avustuspäätöksen jälkeen marras-joulukuussa 2022. Ajallisesti viimeinen toimenpide ovat molempien osahankkeiden arviointikyselyt ja niiden perusteella tehtävä arviointi ja tuloksellisuusraportointi.

Tulokset

Helsingin ja Keski-Uudenmaan kuntien kulttuuriympäristötiedon digitaalisen saatavuuden parantuminen on merkittävin hankkeelta odotettava alueellinen tulos.

Sen tuloksena HKM voi jatkaa kulttuuriympäristöaineiston julkaisemista FINNAssa ja Europeanassa ja avata kohdetiedot Helsingin karttapalvelussa, mikä helpottaa kaupungin sisäistä kulttuuriympäristötyötä ja luo rajapintoja älykkääseen kaupunkisuunnitteluun.

Julkaistava aineisto on lisäksi täydentynyt kiinteällä rakennustunnuksella.

Alueellisena tuloksena on myös muiden Keski-Uudenmaan kuntien kulttuuriympäristöaineistojen digitaalisen saatavuuden asteittainen parantuminen, kun kunnat tiedostavat tiedon avaamisen tarpeellisuuden viranomaistyötä laajemmin ja sen asettamat vaatimukset.

Valtakunnallisena tuloksena odotetaan kulttuuriympäristöaineistojen yhdenmukaisia, Rakennetun ympäristön tietokomponenttikirjastoon perustuvia julkaisu- ja tallennuskriteerejä Kookos-kokoelmahallintajärjestelmää käyttäville museoille.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tulosten hyödyntäminen

Helsingin kaupunginmuseon merkittävän kulttuuriympäristöaineiston julkaiseminen ja tallentaminen yhdenmukaisilla, Rakennetun ympäristön tietokomponenttikirjastoon perustuvilla kriteereillä luo esimerkin hyvistä käytännöistä muille museoille. LIDO-mappausta voivat hyödyntää kaikki Kookos -kokoelmanhallintajärjestelmää käyttävät museot. Se tulee myös edistämään järjestelmän käyttöä kulttuuriympäristöaineistojen tallennukseen järjestelmää jo käyttävissä tai sen hankintaa suunnittelevissa museoissa. HKM tulee esittelemään kriteerejä ja vastaavuuskartoitusta sekä vastuumuseoalueen kunnille että muille kulttuuriympäristötehtävää hoitaville vastuumuseoille.

Keski-Uudenmaan kuntien kulttuuriympäristöaineistojen saatavuuden parantamiseksi tehtävät kuntakohtaiset suunnitelmat ja toimenpiteet tarjoavat esimerkkejä hyvistä käytännöistä paitsi alueen toisille kunnille myös laajemmin. Hanke vakiinnuttaa osaltaan kuntien tietoisuutta aineistojen avaamisen tarpeellisuudesta ja vaatimuksista.

Mitä tiedonkeruumenetelmiä / mittareita tullaan käyttämään hankkeen tulosten osoittamiseksi?

Molemmassa osahankkeissa kohderyhmille järjestetään hankkeen tulosten arvioimiseksi kysely. Arviointikyselyt ovat ajallisesti hankkeen viimeiset, tuloksellisuusraportointia edeltävät toimenpiteet.

Hankkeen tuloksia mitataan Helsingin kaupunginmuseon aineistojen osalta niiden avaamisen jälkeen määrällisesti FINNAn ja Helsingin karttapalvelun käyttö- ja kävijämääriillä.

Hankkeen koordinoinnista vastaava, kokoelmanhallintajärjestelmän pääkäyttäjistä muodostettu projektiryhmä päättää todennäköisesti myös nimetä hankkeelle ohjausryhmän mahdollisen myönteisen avustuspäätöksen jälkeen.

Miten hanke vastaa hakuliitteen esitettyihin hakukohtaisiin myöntöperusteisiin?

Hanke keskittyy Helsingin ja alueen yhdeksän muun kunnan kulttuuriympäristötiedon laadun ja saatavuuden kehittämiseen ja vastaa näin ensisijaiseen myöntöperusteeseen. Lähtökohtana on perusteiden mukainen järjestelmänvaihdos, HKM:n siirtyminen Kookos-kokoelmanhallintajärjestelmään ja sen edellyttämä vastaavuuskartoitus kulttuuriympäristöaineiston julkaisemiseksi.

Hankkeessa on kaksi osahanketta, HKM:n kulttuuriympäristöaineistojen tallennus Kookos-kokoelmanhallintajärjestelmään ja julkaiseminen FINNAssa sekä Keski-Uudenmaan kuntien kulttuuriympäristötiedon digitaalisen saatavuuden parantaminen. Tärkein toimenpide aineistojen tallennuksessa ja julkaisemisessa on LIDO-formaatin vastaavuuskartoitus, jonka lähtö- ja vertailukohtana on Rakennetun ympäristön tietokomponenttikirjasto. Osahanke vastaa näin myöntöperusteeseen yhteensopivuudesta tiedon ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden kuvausten kanssa. Tavoitteina on lisäksi selvittää aineiston avaamista Helsingin karttapalvelussa kokoelmanhallintajärjestelmän rajapinnan avulla ja täydentää luettelointia kiinteällä rakennustunnuksella. Molemmat toimenpiteet vastaavat haun perusteita tukea tiedon avaamista ja tietosisällön täydentämistä sekä rajapintojen toteutusta.

Keski-Uudenmaan kuntien kulttuuriympäristötiedon digitaalisen saatavuuden parantamisen osahanke vastaa keskeisesti hakuperusteeseen tiedon avaamisesta. Toistaiseksi saatavuus on rajallista, koska kuntien yleisimmin käyttämät järjestelmät on suunniteltu vastaamaan viranomaistyön vaatimuksia eivätkä ne palvele tiedon avoimuutta.

Tavoitteena on vastata myöntöperusteisiin saavuttamalla sekä alueellisia että valtakunnallisia tuloksia. Helsingin ja Keski-Uudenmaan kuntien kulttuuriympäristötiedon digitaalisen saatavuuden parantaminen on merkittävin siltä odotettava alueellinen tulos. Valtakunnallisena tuloksena odotetaan kulttuuriympäristöaineistojen yhdenmukaisia, Rakennetun ympäristön tietokomponenttikirjastoon perustuvia julkaisu- ja tallennuskriteerejä

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin, ministeriöstä myönnettävien avustusten yleisiin perusteisiin?

Hanke kehittää Helsingin ja alueen yhdeksän muun kunnan kulttuuriympäristötiedon laatua ja saatavuutta ja edistää siten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä mahdollisuuksia yhteiskunnan uudistamiseen luovasti ja vastuullisesti. Helsingin kulttuuriympäristöohjelmassa 2022 yhtenä linjauksena on kulttuuriympäristötiedon saavutettavuuden parantaminen. Kulttuuriympäristötiedon digitaalisuuden edistäminen luo yleisen tietoisuuden lisääntymisen ohella ammatillista osaamisketteryyttä, mikä taas liittyy laajemmin kestäväen kehityksen tavoitteisiin.

Kohderyhmän osallistaminen tavoitteiden saavuttamiseksi on keskeistä molemmissa osahankkeissa.

Kulttuuriympäristöaineistojen tallennuksen ja julkaisemisen osahankkeessa on tavoitteena osallistaa helsinkiläisiä Helka Helsingin kaupunginosayhdistykset ry:n kanssa.

Hanke edistää osaltaan Helsingin kaupunginmuseon – Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon kulttuuriympäristötehtävän tieto ja digitalisaatio -kokonaisuuden tavoitteita.

Luvattoman ulkomaisen työvoiman käyttö

Hakijaa tai hakijan edustajaa ei ole tuomittu ao. hakukohdassa mainituilla perusteilla.

Muuta

Talousarvio

Kustannusarvio

Henkilöstökulut	87 600,00 €
Toimitilakulut, jotka aiheutuvat hankkeesta	
Ulkopuoliset palvelut	
Muut kulut	
- Km- ja matkakustannukset	2 000,00 €
Yhteensä	89 600,00 €

Listaa tehtävät, joissa henkilön vuositulot sivukuluineen tai palkkio ylittää 80.000 euroa

Rahoitussuunnitelma

OKM:ltä haettava avustus	70 200,00 €	
Oma rahoitus	19 400,00 €	
EU-rahoitus		
Muu julkinen rahoitus		
Yksityinen rahoitus		
Lainat		
Muu rahoitus		
Yhteensä	89 600,00 €	78.00%

Liitteet

Hyväksynät

03.10.2022

Heidi Kallio

Hakemus on hyväksytty yhteisön allekirjoitussääntöjen mukaisesti

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Liitteet

Otsikko	Tiedosto	Päiväys
	LIITE 1. HKM avustus dig. kulttuuriperintö hankesuunnitelma.pdf	03.10.2022
LIITE 2. kustannusarvio	LIITE 2. HKM avustus dig. kulttuuriperintö kustannusarvio.pdf	02.10.2022